

104 Texte Protagoras

1 πάντων χρημάτων μέτρον ἐστὶν ἄνθρωπος,
2 τῶν μὲν ὄντων ὡς ἔστιν,
3 τῶν δὲ οὐκ ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν.

Homo-mensura-Satz
Ge.Pl.n. von τὰ ὄντα das Seiende

Sextus Empiricus, 2. Jhdt.

4 περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι,
5 οὔθ' ὡς εἰσὶν οὔθ' ὡς οὐκ εἰσὶν
6 οὔθ' ὁποῖοί τινες ἰδέαν·
7 πολλὰ γὰρ τὰ κωλύοντα εἰδέναι
8 ἢ τ' ἀδηλότης καὶ βραχὺς ὢν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου.

ἔχω hier: bin in der Lage, vermag
οὔθ' vor ὡς: Elision und Assimilation
erg. εἰσὶν - ἰδέαν: adv.Akk. 'bezüglich ...'
erg. ἐστὶν - εἰδέναι zu κωλύοντα
βραχὺς ὢν: prädik. zu ὁ βίος

(Diog. Laert. 9,51 über Protagoras, 3. Jhdt.)

9 Ὁ Πρωταγόρας λέγει σχεδὸν κατὰ Πλάτωνα·
10 ἡ ἀλήθεια ἔχει οὕτως·
11 μέτρον γὰρ ἕκαστος ἡμῶν ἐστὶ τῶν τε ὄντων καὶ μή.
12 μυρίον μόντοι διαφέρει ἕτερος ἑτέρου αὐτῷ τούτῳ,
13 ὅτι τῷ μὲν ἄλλα ἐστὶ τε καὶ φαίνεται, τῷ δὲ ἄλλα.
14 καὶ οὐ λέγω, ὅτι σοφία καὶ σοφὸς ἀνὴρ οὐκ ἔστι,
15 ἀλλ' αὐτὸν τοῦτον καὶ λέγω σοφόν,
16 ὃς τινὰ ἡμῶν,
17 ᾧ φαίνεται τι καὶ ἐστὶ κακόν,
18 μεταβάλλει εἰς τινὰ,
19 ᾧ τὸ αὐτὸ χρῆμα φαίνεται καὶ ἐστὶ ἀγαθόν.

ἔχει: verhält sich, es verhält sich mit ...

αὐτῷ τούτῳ: adv.Dat.: durch eben dies
Dat. hier (wie oft) mit "für" übersetzen

ὃς, ἡ, ὅ Relativpron. der, die das
ᾧ Dat.Sg.m. des Relativpron.

(nach Plat. Theait. 166d ff.)

20 Καὶ σχεδὸν κατὰ γραμματικόν τινὰ Βυζάντιον·
21 Διδάσκω τοὺς μαθητὰς
22 τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον ψέγειν καὶ ἐπαινεῖν
23 καὶ τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν.

ποιέω m. doppel.Akk: etw. zu etw. machen
ἥττω Akk.Sg.m. schlechter, schwächer
κρείττω Akk.Sg.m. besser, stärker

(nach Stephanos von Byzanz, 6. Jhdt.)

Originaltexte:

ἐγὼ γὰρ φημι μὲν τὴν ἀλήθειαν ἔχειν, ὡς γέγραφα· μέτρον γὰρ ἕκαστον ἡμῶν εἶναι τῶν τε ὄντων καὶ μή, μυρίον μόντοι διαφέρειν ἕτερον ἑτέρου αὐτῷ τούτῳ, ὅτι τῷ μὲν ἄλλα ἐστὶ τε καὶ φαίνεται, τῷ δὲ ἄλλα. καὶ σοφίαν καὶ σοφὸν ἄνδρα πολλοῦ δέω τὸ μὴ φάναι εἶναι, ἀλλ' αὐτὸν τοῦτον καὶ λέγω σοφόν, ὃς ἂν τινὲς ἡμῶν, ᾧ φαίνεται καὶ ἐστὶ κακὰ, μεταβάλλον ποιήσῃ ἀγαθὰ φαίνεσθαι τε καὶ εἶναι. (Plat. Theait. 166d ff.)

Πρωταγόρας, ὃν Εὐδοξος ἱστορεῖ τὸν ἡσσω καὶ κρείσσω λόγον πεποιηκέναι καὶ τοὺς μαθητὰς δεδιδασχέναι τὸν αὐτὸν ψέγειν καὶ ἐπαινεῖν. (Stephanos v. Byzanz s.v. Ἄβδηρος) {Cap.325, Schim.110}

Das Indefinitpronomen (enklitisch)

irgendwer	irgendwas		einige	einiges
ein/eine	etwas			
τις	τι	Nom.	τινές	τινά
	τινός	Gen.		τινῶν
	τινί	Dat.		τισί(ν)
τινά	τι	Akk.	τινάς	τινά